

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบหาความสัมพันธ์ (Descriptive Correlation Research) เพื่อศึกษาสัมพันธ์ภาวะระหว่างมารดาและทารกในครรภ์ในหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคธาลัสซีเมีย ความวิตกกังวลของหญิงตั้งครรภ์ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านครอบครัว ได้แก่ ลักษณะครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว ประวัติพันธุกรรมโรคธาลัสซีเมียในครอบครัว การทราบผลการเป็นพาหะของโรคธาลัสซีเมียของสามี และการสนับสนุนจากสามี และความวิตกกังวลของหญิงตั้งครรภ์ต่อสัมพันธ์ภาวะระหว่างมารดาและทารกในครรภ์ในหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคธาลัสซีเมีย รวมถึงศึกษาอำนาจการทำนายของปัจจัยทางด้านครอบครัวและความวิตกกังวลของหญิงตั้งครรภ์ต่อสัมพันธ์ภาวะระหว่างมารดาและทารกในครรภ์ในหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคธาลัสซีเมีย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นหญิงตั้งครรภ์ที่มาใช้บริการที่แผนกฝากครรภ์ โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา จ.ชลบุรี และได้รับการตรวจเลือดคัดกรองพบว่า เป็นพาหะของโรคธาลัสซีเมีย โดยกำหนดให้มีคุณสมบัติ (Inclusion Criteria) ดังต่อไปนี้

1. อายุมากกว่าหรือเท่ากับ 18 ปี
2. สถานภาพสมรสคู่
3. ไม่มีภาวะแทรกซ้อนใด ๆ ในขณะตั้งครรภ์
4. สื่อสารรู้เรื่องและสามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้
5. เต็มใจและยินดีเข้าร่วมในการวิจัย

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง กำหนดโดยการคำนวณหาค่าอำนาจในการทดสอบการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนด

1. ระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95% ($\alpha = .05$) อำนาจในการทดสอบ (Power Analysis: 1- β) ที่ระดับ .80

2. เลือกขนาดความสัมพันธ์ (Effect Size) ผู้วิจัยกำหนดค่า Effect Size ที่ระดับ Medium Effect Size = .30

3. คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยเปิดตาราง Table 19-8 Estimated Sample Size for $\alpha = .05$ and Power = .80 (Polit & Hungler, 1999) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 88 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น โดยเก็บข้อมูลที่แผนกฝากครรภ์โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา ในวันอังคาร วันพฤหัสบดีและวันศุกร์ เวลา 11.00 น. - 16.00 น. เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบให้กลุ่มตัวอย่างตอบเองทั้งหมดและผู้วิจัยมีเวลากำจัดในการตรวจทานความเรียบร้อย ครบถ้วนของแบบสอบถามในช่วงเวลาขณะทำการเก็บข้อมูล จึงเพิ่มจำนวนของกลุ่มตัวอย่างเป็น 100 คน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เมื่อสิ้นสุดการเก็บข้อมูล ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 103 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบให้กลุ่มตัวอย่างตอบเองทั้งหมด (Self-Report) จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของหญิงตั้งครรภ์ ประกอบด้วย อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยของครอบครัว ลักษณะของครอบครัว ประวัติพันธุกรรมโรคธาลัสซีเมียในครอบครัว (มีญาติพี่น้องเป็นโรคหรือเป็นพาหะหรือไม่) ผลการตรวจคัดกรองพาหะของโรคธาลัสซีเมียของสามี อายุครรภ์ การฝากครรภ์ และการวางแผนตั้งครรภ์ครั้งนี้
2. แบบวัดความสัมพันธ์ในครอบครัว ผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบวัดสัมพันธภาพในครอบครัวของ อุไรวรรณ ชัยชนะวิโรจน์ (2543) ซึ่งสร้างแบบวัดเองและนำไปใช้ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.78 เดิมแบบวัดสัมพันธภาพในครอบครัวมีทั้งหมด 16 ข้อ ผู้วิจัยดัดแปลงเพิ่มเป็น 17 ข้อเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับการที่หญิงตั้งครรภ์ได้รับการตอบสนองจากบุคคลในครอบครัวในด้านการแสดงความเคารพ การแสดงความเอาใจใส่ดูแล การทำกิจกรรมร่วมกัน และการแสดงความผูกพันใกล้ชิด ให้คะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 1 หมายถึง ข้อความในประโยคไม่ตรงกับความเป็นจริงเลย
- 2 หมายถึง ข้อความในประโยคตรงกับความเป็นจริงบ้างเล็กน้อย
- 3 หมายถึง ข้อความในประโยคตรงกับความเป็นจริงเพียงปานกลาง
- 4 หมายถึง ข้อความในประโยคตรงกับความเป็นจริงเป็นส่วนใหญ่
- 5 หมายถึง ข้อความในประโยคตรงกับความเป็นจริงทั้งหมด

ข้อคำถามจะเป็นประโยคที่แสดงความรู้สึกทั้งในด้านบวกและด้านลบ จำนวน 17 ข้อ เป็นคำถามด้านบวก 12 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 14, 15, และ ข้อที่ 16 และ คำถามด้านลบ 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3, 4, 10, 13 และข้อที่ 17

การให้คะแนนและแปลความหมาย

ผู้ตอบแบบสอบถามชุดนี้ต้องเลือกตอบเพียง 1 คำตอบ โดยใส่เครื่องหมาย (/) ลงใน ช่องที่กำหนดและพิจารณาให้คะแนนตามลักษณะของข้อความดังนี้

ก. ข้อความที่มีลักษณะในทางบวก

ข. ข้อความที่มีลักษณะทางลบ

	คะแนน	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่แน่ใจ	3	3
เห็นด้วย	4	2
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1

ดังนั้นช่วงคะแนนของความสัมพันธ์ในครอบครัว จะมีค่าอยู่ระหว่าง 17-85 คะแนน คะแนนน้อย แสดงว่า มีความสัมพันธ์ในครอบครัวต่ำ คะแนนยิ่งมาก แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในครอบครัวยิ่งสูง โดยแบ่งระดับความสัมพันธ์ในครอบครัว ออกเป็น 3 ระดับ คือ

17-39 คะแนน แสดงถึง มีความสัมพันธ์ในครอบครัวต่ำ

40-62 คะแนน แสดงถึง มีความสัมพันธ์ในครอบครัวปานกลาง

63-85 คะแนน แสดงถึง มีความสัมพันธ์ในครอบครัวสูง

3. แบบวัดการสนับสนุนจากสามี ผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบวัดการสนับสนุนจากคู่สมรสที่ เกียรติกำจร กุศล (2536) สร้างขึ้นโดยอาศัยกรอบแนวคิดการสนับสนุนทางสังคมของเฮาส์ (House's Conceptualization Social Support) และนำไปทดลองใช้ในหญิงตั้งครรภ์แรกปกติ จำนวน 30 ราย ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.87 โดยผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนข้อความในแบบวัดเดิมให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามการสนับสนุนจากสามี 4 ด้าน ได้แก่ การสนับสนุนด้านอารมณ์ ด้านการเปรียบเทียบและประเมินคุณค่า ด้านข้อมูลข่าวสาร และการสนับสนุนด้านสิ่งของและบริการ มีจำนวน 34 ข้อดังนี้

3.1 การสนับสนุนด้านอารมณ์ (Emotional Support) เป็นข้อความที่หญิงตั้งครรภ์ มีความรู้สึกว่ามีให้การยกย่อง แสดงความรักใคร่ห่วงใย มีความจริงใจ ให้ความเอาใจใส่ เห็นอกเห็นใจและยินดีรับฟังปัญหาหรือเรื่องราวต่าง ๆ ประกอบด้วย ข้อความ จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ข้อ 1-10

3.2 การสนับสนุนด้านการเปรียบเทียบและประเมินคุณค่า (Appraisal Support) เป็นข้อความที่หญิงตั้งครรภ์มีความรู้สึกว่ามีได้ให้การเปรียบเทียบและประเมินคุณค่าของการตั้งครรภ์ โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับด้วยคำพูดหรือแสดงออกด้วยการกระทำที่ทำให้เกิดความรู้สึกมั่นใจว่าตนเป็นบุคคลสำคัญของครอบครัว ประกอบด้วยข้อความจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 11-16

3.3 การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร (Informational Support) เป็นข้อความที่หญิงตั้งครรภ์มีความรู้สึกว่ามีได้ให้คำแนะนำ ให้ข้อเสนอแนะ คำปรึกษาและชี้แนวทาง ประกอบด้วยข้อความจำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 17-24

3.4 การสนับสนุนด้านสิ่งของและบริการ (Instrumental Support) เป็นข้อความที่หญิงตั้งครรภ์มีความรู้สึกว่ามีได้ช่วยเหลือ คอยอำนวยความสะดวก เสียสละแรงงาน เวลา เงิน เพื่อตนและทารกในครรภ์ ตลอดจนมีการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมประกอบด้วยข้อความจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 25-34

แบบวัดการสนับสนุนจากสามี มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ คือ

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แสดงว่า ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบเลย

ไม่เห็นด้วย แสดงว่า ข้อความนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบเป็นส่วนมาก

ไม่แน่ใจ แสดงว่า ข้อความนั้นผู้ตอบรู้สึกลังเลไม่แน่ใจว่าตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบ

เห็นด้วย แสดงว่า ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบเป็นส่วนมาก แต่ไม่ทั้งหมด

เห็นด้วยอย่างยิ่ง แสดงว่า ข้อความนั้นตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบมากที่สุดหรือทั้งหมด

การให้คะแนนและแปลความหมาย

ผู้ตอบแบบสอบถามชุดนี้ต้องเลือกตอบเพียง 1 คำตอบ โดยใส่เครื่องหมาย (/) ลงในช่องที่กำหนดและพิจารณาให้คะแนนตามลักษณะของข้อความดังนี้

ก. ข้อความที่มีลักษณะในทางบวก

ข. ข้อความที่มีลักษณะทางลบ

	คะแนน	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1	5
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่แน่ใจ	3	3
เห็นด้วย	4	2
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	1

ช่วงคะแนนการสนับสนุนจากสามี จะมีค่าอยู่ระหว่าง 34-170 คะแนน คะแนนน้อย แสดงว่าได้รับการสนับสนุนจากสามีต่ำ คะแนนมาก แสดงว่าได้รับการสนับสนุนจากสามีสูง โดยแบ่งเป็น 3 ระดับคือ

คะแนนรวม 34-79 คะแนน	แสดงถึง	การได้รับการสนับสนุนจากสามีในระดับต่ำ
คะแนนรวม 80-125 คะแนน	แสดงถึง	การได้รับการสนับสนุนจากสามีในระดับปานกลาง
คะแนนรวม 126-170 คะแนน	แสดงถึง	การได้รับการสนับสนุนจากสามีในระดับมาก

สำหรับเกณฑ์คะแนนการสนับสนุนจากสามี ในแต่ละด้าน แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

การสนับสนุนจากสามี	ระดับการสนับสนุน	คะแนน
- ด้านอารมณ์	น้อย	10-23
	ปานกลาง	24-37
	มาก	38-50
- ด้านเปรียบเทียบ	น้อย	6-13
	ปานกลาง	14-22
	มาก	23-30
- ด้านข้อมูลฯ	น้อย	8-18
	ปานกลาง	19-29
	มาก	30-40
- ด้านสิ่งของฯ	น้อย	10-23
	ปานกลาง	24-37
	มาก	38-50

4. แบบวัดความวิตกกังวล ผู้วิจัยใช้แบบวัดความวิตกกังวลของ วิจารณ์ มิตรรัตน์ (2543) ซึ่งนำไปใช้กับหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคธาลัสซีเมีย โดยดัดแปลงมาจากแบบวัดความวิตกกังวล ของสไปล์เบอร์เกอร์ (State-Trait Anxiety Inventory from X-I) แปลเป็นภาษาไทย โดย แพทย์หญิงนิศยา คชภักดี ดร.สายฤดี วรภิโจคากร และ ดร.มาลี นิสสัยสุข และวิจารณ์ มิตรรัตน์ (2543) นำไปทดลองใช้ในหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคธาลัสซีเมีย จำนวน 30 ราย ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.92 แบบวัดนี้มีทั้งหมด 20 ข้อ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Likert's Scale) มี 4 ระดับดังนี้

ไม่เลย	หมายถึง	ความรู้สึกนั้นไม่ตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบขณะทดสอบ
มีบ้าง	หมายถึง	ความรู้สึกนั้นตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบขณะทดสอบเล็กน้อย
ค่อนข้างมาก	หมายถึง	ความรู้สึกนั้นตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบขณะทดสอบค่อนข้างมาก
มากที่สุด	หมายถึง	ความรู้สึกนั้นตรงกับความรู้สึกของผู้ตอบขณะทดสอบค่อนข้างมาก

โดยมีคำถามที่แสดงถึงความวิตกกังวลในทางบวก 13 ข้อ คือ ข้อที่ 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 18, 19 และข้อที่ 20 และคำถามที่แสดงถึงความวิตกกังวลในทางลบ 7 ข้อ คือ ข้อที่ 1, 2, 4, 8, 12, 16 และข้อที่ 17

การให้คะแนนและแปลความหมาย

ผู้ตอบแบบสอบถามชุดนี้ต้องเลือกตอบเพียง 1 คำตอบ โดยใช้เครื่องหมาย (/) ลงในช่องที่กำหนดและพิจารณาให้คะแนนตามลักษณะของข้อความดังนี้

ก. ข้อความที่มีลักษณะในทางบวก

ข. ข้อความที่มีลักษณะทางลบ

	คะแนน	คะแนน
ไม่เลย	1	4
มีบ้าง	2	3
ค่อนข้างมาก	3	2
มากที่สุด	4	1

การรวมคะแนน มีการกลับคะแนนข้อคำถามที่แสดงถึงความวิตกกังวลในทางลบก่อน แล้วจึงรวมคะแนนทั้งหมด ดังนั้นช่วงคะแนนความวิตกกังวลจะมีการกระจายอยู่ในช่วง 20-80 คะแนน คะแนนน้อย แสดงว่ามีความวิตกกังวลต่ำ คะแนนมากแสดงว่ามีความวิตกกังวลสูง โดยแบ่งเป็น

คะแนนรวม 20-40 คะแนน แสดงถึงการมีความวิตกกังวลต่ำ

คะแนนรวม 41-60 คะแนน แสดงถึงการมีความวิตกกังวลปานกลาง

คะแนนรวม 61-80 คะแนน แสดงถึงการมีความวิตกกังวลสูง

5. แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกในครรภ์ ผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างมารดาและในครรภ์ที่ พนิดา ศิริอำพันธ์กุล (2543) สร้างขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดของ แครนลีย์ (Cranley, 1981) มีจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 22 ข้อ และนำไปใช้กับหญิงตั้งครรภ์จำนวน 30 ราย ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.79 ผู้วิจัยดัดแปลงและ

ปรับข้อคำถามในแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างมารดาและในครรภ์ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง เหลือจำนวนข้อคำถาม 21 ข้อ ซึ่งแสดงถึงความรักใคร่ผูกพันระหว่างหญิงตั้งครรภ์และบุตรในครรภ์ด้านบวก แบ่งเป็น 5 หัวข้อ คือ

- 5.1 การมีปฏิสัมพันธ์กับบุตรในครรภ์ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ
 - 5.2 การอุทิศตนเพื่อบุตรในครรภ์ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ
 - 5.3 การยอมรับความเป็นบุคคลของบุตรในครรภ์ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ
 - 5.4 การแสดงความสนใจต่อคุณลักษณะ รูปร่าง และหน้าตาของบุตรในครรภ์ ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 3 ข้อ
 - 5.5 การแสดงบทบาทการเป็นมารดา ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ
- แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกในครรภ์ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Likert's Scale) แบ่งคำตอบเป็น 4 ระดับ ดังนี้
มาก	หมายถึง	เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด และการกระทำของผู้ตอบมากที่สุด หรือทั้งหมด
ปานกลาง	หมายถึง	เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด และการกระทำของผู้ตอบเป็นส่วนมาก
น้อย	หมายถึง	เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นตรงกับอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด และการกระทำของผู้ตอบบางครั้ง หรือเป็นส่วนน้อย
ไม่เคยเลย	หมายถึง	เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความในประโยคนั้นไม่ตรงกับอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดและการกระทำของผู้ตอบเลย

การให้คะแนนและแปลความหมาย

ผู้ตอบแบบสอบถามชุดนี้ต้องเลือกตอบเพียง 1 คำตอบ โดยใช้เครื่องหมาย (/) ลงในช่องที่กำหนดและพิจารณาให้คะแนนดังนี้

ถ้าตอบมาก	ให้	4 คะแนน
ถ้าตอบปานกลาง	ให้	3 คะแนน
ถ้าตอบน้อย	ให้	2 คะแนน
ถ้าตอบไม่เคยเลย	ให้	1 คะแนน

คะแนนแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกในครรภ์มี มีทั้งหมด 21-84 คะแนน คะแนนน้อย แสดงว่ามีสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกในระดับต่ำ คะแนนยิ่งมากแสดงว่าสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกในครรภ์ยิ่งสูง โดยแบ่งเป็น 3 ระดับคือ

คะแนนรวม 21-41 คะแนน แสดงถึง สัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารก
ในครรภ์ระดับต่ำ

คะแนนรวม 42-63 คะแนน แสดงถึง สัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารก
ในครรภ์ระดับปานกลาง

คะแนนรวม 64-84 คะแนน แสดงถึง สัมพันธภาพระหว่างหญิงตั้งครรภ์และ
ทารกในครรภ์ระดับสูง

สำหรับเกณฑ์คะแนนสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกในครรภ์แต่ละด้าน แบ่งเป็น
3 ระดับ ดังนี้

สัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกในครรภ์	ระดับ	คะแนน
- ด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับบุตรในครรภ์	ต่ำ	4 - 8
	ปานกลาง	9 - 12
	สูง	13 - 16
- ด้านการอุทิศตนเพื่อบุตรในครรภ์	ต่ำ	4 - 10
	ปานกลาง	11 - 17
	สูง	18 - 24
- ด้านการยอมรับความเป็นบุคคล ของบุตรในครรภ์	ต่ำ	4 - 8
	ปานกลาง	9 - 12
	สูง	13 - 16
- ด้านการแสดงความสนใจต่อคุณลักษณะ รูปร่าง และหน้าตาของบุตรในครรภ์	ต่ำ	4 - 6
	ปานกลาง	7 - 9
	สูง	10 - 12
- ด้านการแสดงบทบาทการเป็นมารดา	ต่ำ	4 - 8
	ปานกลาง	9 - 12
	สูง	13 - 16

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยทดสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการหาความตรงในเนื้อหา (Content Validity) และความเชื่อมั่นของแบบวัด (Reliability) ดังนี้

1. การหาความตรงในเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามและแบบวัดทั้ง 4 ชุด ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของภาษา ความครอบคลุมของเนื้อหาสาระ ผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

อาจารย์พยาบาลด้านการพยาบาลครอบครัว 3 ท่าน

พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลครอบครัว 2 ท่าน

หลังการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา

2. การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับหญิงตั้งครรภ์ที่รับบริการที่แผนกฝากครรภ์ของศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 ราย และคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficiency) ได้ค่าความเชื่อมั่นของ แบบวัดความสัมพันธ์ในครอบครัวเท่ากับ .83 แบบวัดการสนับสนุนจากสามีเท่ากับ .87 แบบวัดความวิตกกังวลของหญิงตั้งครรภ์เท่ากับ .80 และแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกในครรภ์เท่ากับ .77

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ไปติดต่อผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา จังหวัดชลบุรี เพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการเก็บข้อมูล และขออนุญาตในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ เมื่ออนุมัติแล้วผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้าหน่วยงานและพยาบาลประจำแผนก เพื่อชี้แจงรายละเอียดในการวิจัยและการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยไปเก็บรวบรวมข้อมูลที่แผนกฝากครรภ์และทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด ในวันอังคาร วันพฤหัสบดีและวันศุกร์ ตั้งแต่เวลา 11.00 น. - 16.00 น. โดยผู้วิจัยแนะนำตนเองและอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของงานวิจัย เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง

3. เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบรับ ยินดีเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม 1 ชุด ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดความสัมพันธ์ใน

ครอบครัวยุคใหม่ แบบวัดการสนับสนุนจากสามี แบบวัดความวิตกกังวล และแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างมารดาและในครรภ์ โดยผู้วิจัยจะอยู่ในบริเวณที่กลุ่มตัวอย่างสามารถซักถามได้ถ้ามีข้อสงสัยหรือไม่เข้าใจแบบสอบถาม

4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบ นำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างแต่ละรายมาคิดคะแนนและนำไปวิเคราะห์

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย โดยคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย และในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการเก็บข้อมูล จนกระทั่งนำเสนอผลการวิจัย โดยผู้วิจัยแนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างฟัง ข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ และทำลายข้อมูลเมื่อสิ้นสุดการวิจัย แสดงข้อมูลอภิปรายหรือพิมพ์เผยแพร่ในภาพรวมและเป็นการเสนอเฉพาะในเชิงวิชาการโดยไม่เปิดเผยชื่อหรือข้อมูลที่จะสามารถเชื่อมโยงไปสู่การรู้จักกลุ่มตัวอย่าง หากกลุ่มตัวอย่างไม่สะดวกใจที่จะให้ข้อมูล สามารถยกเลิกการให้ข้อมูลได้ตลอดเวลา พร้อมย้ำให้กลุ่มตัวอย่างมั่นใจว่าจะไม่มีผลต่อการบริการที่ได้รับ ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่าง ซักถามข้อข้องใจเพิ่มเติมและมีเวลาคิดทบทวนก่อนตัดสินใจ เมื่อกลุ่มตัวอย่างอนุญาต จึงให้เซ็นชื่อไว้เป็นหลักฐาน ในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย หลังจากนั้นจึงทำการเก็บข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของหญิงตั้งครรภ์และปัจจัยด้านครอบครัว วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ความวิตกกังวล และสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกในครรภ์ในหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคธาลัสซีเมีย วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างปัจจัยด้านครอบครัว ความวิตกกังวล และสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกในครรภ์ในหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคธาลัสซีเมีย

4. คำนวณหาค่าประสิทธิผลสัมพัทธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยด้านครอบครัว

ความวิตกกังวล กับสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกในครรภ์ในหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นพาหะของโรคธาลัสซีเมีย โดยวิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression) เนื่องจากการคำนวณหาค่าประสิทธิผลสัมพัทธ์พหุคูณกำหนดไว้ว่า ตัวแปรที่จะนำมาคำนวณต้องเป็นตัวแปรที่วัดในระดับอันดับมาตราส่วน (Interval Scale) ขึ้นไป (ยุวดี ฤาชา และคณะ, 2537) ดังนั้นในการคำนวณจึงต้องปรับตัวแปรที่วัดได้ในระดับนามบัญญัติ (Nominal Scale) เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) ดังนี้

ลักษณะของครอบครัว ใช้ตัวแปรหุ่น คือ

ครอบครัวเดี่ยว กำหนดเป็น 0

ครอบครัวขยาย กำหนดเป็น 1

ประวัติพันธุกรรมโรคธาลัสซีเมียในครอบครัว ใช้ตัวแปรหุ่นคือ

ไม่มีประวัติพันธุกรรมในครอบครัว กำหนดเป็น 0

มีประวัติพันธุกรรมในครอบครัว กำหนดเป็น 1

ผลการตรวจคัดกรองพาหะของโรคธาลัสซีเมียของสามี ใช้ตัวแปรหุ่นคือ

ไม่เป็นพาหะ/ไม่ตรวจ กำหนดเป็น 0

เป็นพาหะ กำหนดเป็น 1